

Roztoky u Prahy, okr. Praha-západ, Středočeský kraj

Raně středověké sídliště a okolí

(6.–7. století, v okolí novověké a mladší památky)

Okolí Roztok u Prahy je charakteristické velkou hustotou archeologických nalezišť, jejichž výzkum začal hluboko v 19. století. Je s ním spojen zejména roztocký lékař a významný amatérský archeolog Čeněk Rýzner – dvě z jím prozkoumaných lokalit daly název důležitým archeologickým kulturám českého pravěku (řivnáčské a únětické). V posledních desetiletích bylo v Roztokách zkoumáno rozsáhlé raně středověké sídliště z 6. až 7. století. V úzkém pásu na břehu řeky bylo zachyceno přes 300 zahloubených domů tohoto období, přičemž jejich celkový počet na lokalitě může dosahovat až tisíce. Vysvětlení této mimořádné koncentrace nálezů je stále záhadou. Je pravděpodobné, že zde žila nezvykle velká komunita, která se věnovala nejen zemědělství, ale také specializovaným řemeslům, obchodu či lodní dopravě. Při archeologickém výzkumu byly ve velké míře využity přírodovědné analýzy sledující charakter obživy zdejších obyvatel a způsoby užívání domů. Dnes je sídliště zastavěno železnicí a silnicí. V Roztockém háji nad lokalitou existovalo pravěké mohylové pohřebiště (v současnosti již zcela zničené); k vidění jsou zde především raně novověké úvozové cesty a ruiny budov z 19. století.

Literatura: Kuna – Profantová a kol. 2005; Kuna a kol. 2013.

Navigační bod: N 50°09'18.70", E 14°23'45.06" (vstup do Roztockého háje od severu); N 50°08'46.38", E 14°23'17.25" (vstup do Roztockého háje od jihozápadu); N 50°08'47.44", E 14°23'48.12" (nejhustěji osídlená část lokality).

Vysvětlivky k mapám: A – ruiny výletní restaurace z 19. století; B – bývalá pískovna; C – tzv. Anglický park; D – pěšina směřující do nejhustěji osídlené části raně středověké lokality.

Přístupová mapa/plán lokality.

Podle Kuna a kol. 2014.

Lokalita během archeologického výzkumu. Na druhé straně řeky hradiště Zámka v Praze-Bohnicích.
Foto M. Gojda, 2006.

Archeologický výzkum na stavbě přeložky silnice.
Foto M. Kuna, 2006.

Archeologický výzkum na stavbě přeložky silnice.

Foto M. Kuna, 2006.

Raně středověký dům po dokončení odkryvu.

Foto M. Kuna, 2006.

Kamenná pec v raně středověkém domě.

Foto M. Kuna, 2006.

Kamenná pec v raně středověkém domě během terénní dokumentace.

Foto M. Kuna, 2006.

Nádoba kultury pražského typu z Roztok.

Foto L. Svobodová, 2007.

Parohový hřeben kultury pražského typu z Roztok.

Raně středověká jáma s dvojicí mlýnských kamenů – žernovů.

Foto M. Kuna, 2006.